

FLYPLASSHÅNDBOK

(Pilotversjonen)

SKIEN FLYPLASS, GEITERYGGEN – ENSN/ SKE

REGLER OG RETNINGSLINJER FOR DRIFT OG BRUK AV FLYPLASSEN

ANSVARLIG UTGIVER: GRENLAND LUFTSPORTSSENTER AS

Denne versjonen av flyplasshåndboken (Pilotversjonen) er et uttrekk fra GLSS sin offisielle flyplasshåndbok. Dersom det er motsigelser i disse versjonene gjelder GLSS sin offisielle flyplasshåndbok som er publisert på www.glss.no.

1. FLYPLASSDATA OG KART	3
1.1. Flyplassinformasjon	3
1.2. Avgangskart og landingsrunder	7
1.3. Landingsrunder	7
2. BRUK AV FLYPLASSEN	8
2.1. Felles bestemmelser for bruk av flyplassen	8
2.1.1. Betingelser for bruk av Skien Flyplass, Geiteryggen	8
2.1.2. Hvem kan benytte Skien Flyplass, Geiteryggen	8
2.1.3. Bestemmelser for flyging VFR dag og natt	9
2.1.4. Oppstart og bakkebevegelser	11
2.1.5. Flyging mens det pågår fallskjermhopping	11
2.1.6. Vinteroperasjoner	11
2.1.7. Landingsmønster	12
2.1.8. Natt operasjoner	12
3. BRANN-/ REDNINGSTJENESTE; HAVARIPLAN	13
3.1. Introduksjon	13
3.2. Varsling	13
3.3. Rapportering av uønskede hendelser og avviksbehandling	15

1. Flyplassdata og Kart

1.1. Flyplassinformasjon

Navn	: Skien flyplass, Geiteryggen
Adresse	: Voldsvegen 204, 3739 Skien, NO
Internasjonal flyplasskode	: ENSN/ SKE
Beliggenhet	: 591106N 0093401E, ARP
Grunneier	: Skien kommune
Konsesjonshaver	: Skien kommune
Teknisk-/ op. godkjenning	: Skien kommune
Flyplassoperatør	: Grenland Luftsportssenter AS på vegne av Skien kommune
Status	: Flyplass til privat bruk
Radiofrekvens	: 119.200 Mhz, Geiteryggen traffic
ATIS	: 121.700 Mhz
Rullebaner	: 01/ 19, rillet asfalt
Lengde	: 1416 m
Bredde	: 30 m
Taksebane E1	: 28 m, asfalt
Taksebane E2	: 23 m, asfalt
Taksebane W1	: 8 m, asfalt
Taksebane W2	: 8 m, asfalt
Høyde over havet	: ARP: 463 ft AMSL / THR 01: 424 ft AMSL / THR 19: 463 ft AMSL
Sikkerhetsområde	: 75 m fra senterlinje
Type trafikk tillatt	: VFR dag og natt
Vektgrense/ pax tillatt	: 5700 kg/ 9 PAX
Drivstoff tilgjengelig	: Avgas 100LL, Jet A1+ FSII
Drivstoff on request	: 98 oktan MOGAS
Meldekontor	: Sentralt AIS på ENGM
Luftrom	: klasse G; GND – 2500 ft RMZ
Overliggende ATC	: Farris Approach, 134.050 Mhz
Krav til PPR for all trafikk	: søk på www.myppr.no
Telefonisk PPR	: kan alternativt søkes på +47 90 737 302
Toll ops.	: +47 22 86 02 00 / tollops@toll.no
Kontakt flyplassoperatør	: post@grenlandluftsportssenter.no / +47 90 737 302
Flyplassinformasjon	: www.myppr.no / +47 90 737 302

GRENLAND LUFTSPORTSSENTER

SKIEN FLYPLASS - GEITERYGGEN

ENSN

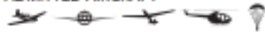
JEPPESSEN

GEITERYGGEN

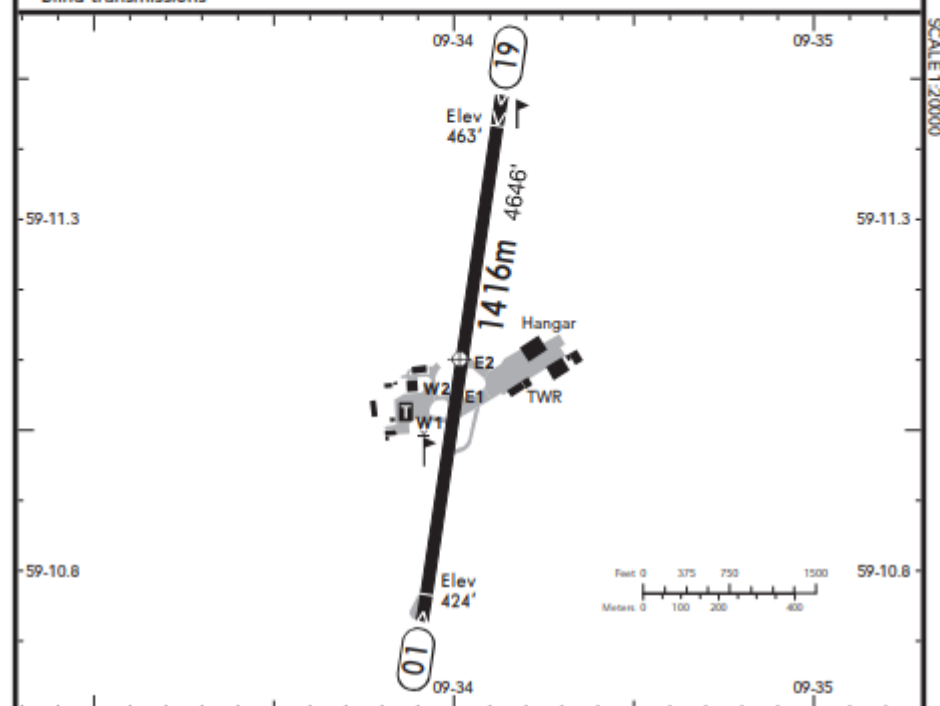
01 MAR 24 (19-2)

SKIEN

NORWAY

LOCATION Elev 463' / 141m N59 11.1 E009 34.0	RADIO GEITERYGGEN TRAFFIC 119.200 ⁽¹⁾	ADMITTED AIRCRAFT
--	---	---

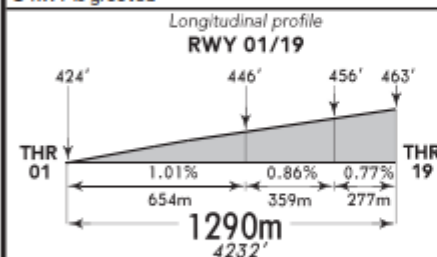
⁽¹⁾ Blind transmissions

ONE RL - RCLL - WDI - OBSTL

RWY No	Dimension (m) - Surface	TORA (m)	LDA (m)	Strength	Lights
01 (007°) 19 (187°)	1416 x 30 Asphalt	1199	1161 1199	5.7t MTOW	ONE

⁽¹⁾ RWY is grooved

CAUTION: Downdrafts and wind shear may occur:

- on final RWY 19 when wind SE-W above 12 KT,
- on final RWY 01 when wind NW to NE above 12 KT.

Birds and deer in vicinity of AD.

Traffic circuits should be flown alternatively on the E & W side of RWY at 1500', 1 NM from RWY.

ARR VFR ACFT shall be established on final MNM 1 NM from THR.

DEP VFR ACFT shall climb MNM 1200' on RWY heading.

ARR/DEP shall proceed via one of the depicted points.

LDG/DEP of ACFT or HEL are not permitted when parachutists are in the air.

Pilots are instructed to maintain a listening watch on GEITERYGGEN TRAFFIC and report when starting up whether it is manned or not.

Before entering RMZ ACFT shall transmit call sign, ACFT type, position and intentions.

Transmissions shall also be made when passing in vicinity of compulsory REPs.

PCL AVBL for RWY LGT: Push transmitter button 7 times within 5 SEC for full LGT (100%), thereafter 5 times for 30% and thereafter 3 times for 3%.

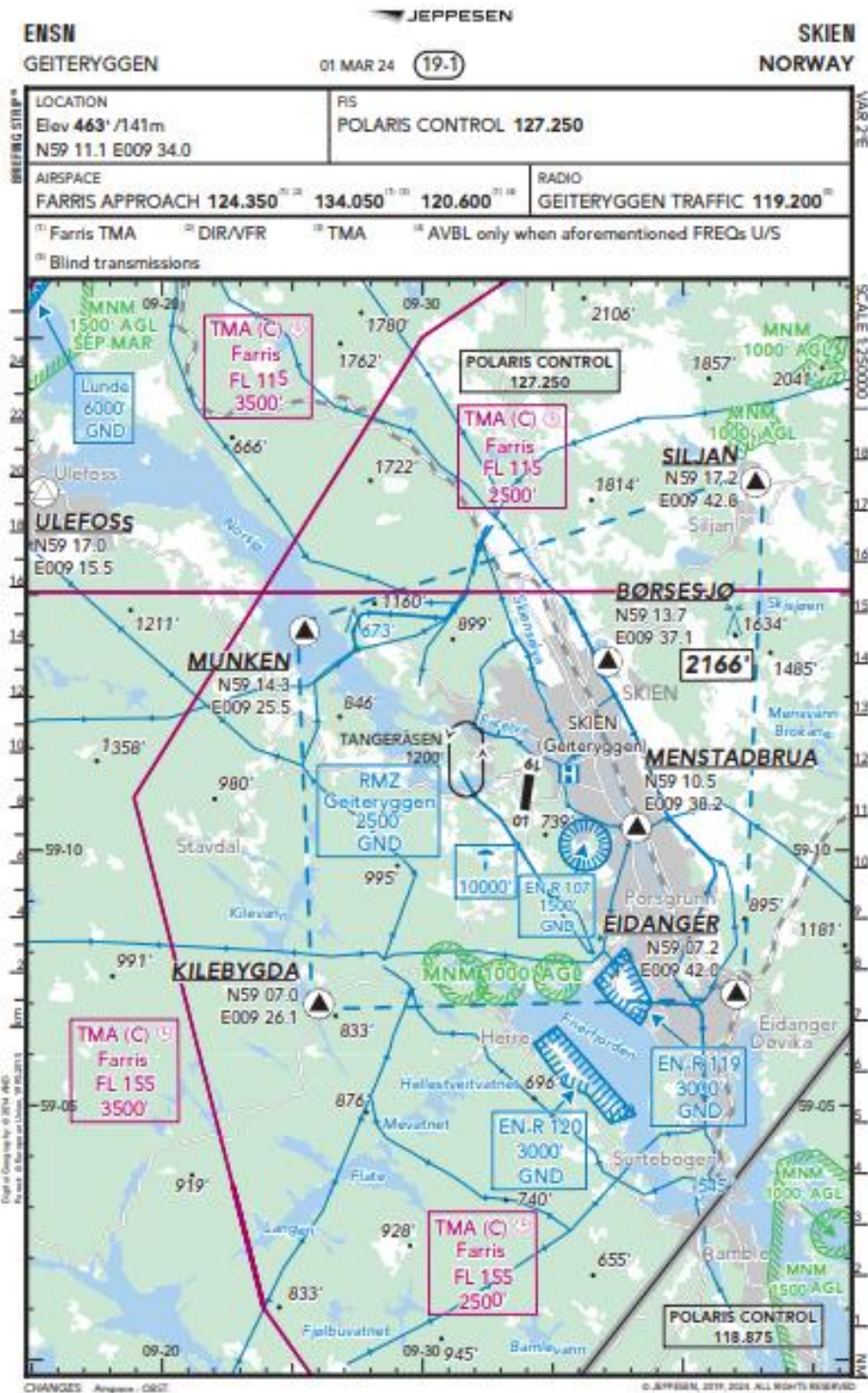
RWY LGT remain on for 30 MIN.

CHANGES: Lighting - Text.

© JEPPESSEN, 2019, 2024. ALL RIGHTS RESERVED

GRENLAND LUFTSPORTSSENTER

SKIEN FLYPLASS - GEITERYGGEN

SKIEN (Geiteryggen)

463' ENSN SKE N59 11.1 E009 34.0

Apt Manager 907 37 302 (mobile)

Web [http://www.glss\(dot\)no](http://www.glss(dot)no)

01/19 4646' ASPHALT . PCN 20/F/B/X/U. TORA

01 3934'. TORA 19 3934'. LDA 01 3809'. LDA 19

3934'. TODA 01 5902'. TODA 19 4590'. ASDA 01

3934'. ASDA 19 3934'

RWY 01/19 surface grooved

PPR via [www.myppr\(dot\)no](http://www.myppr(dot)no)

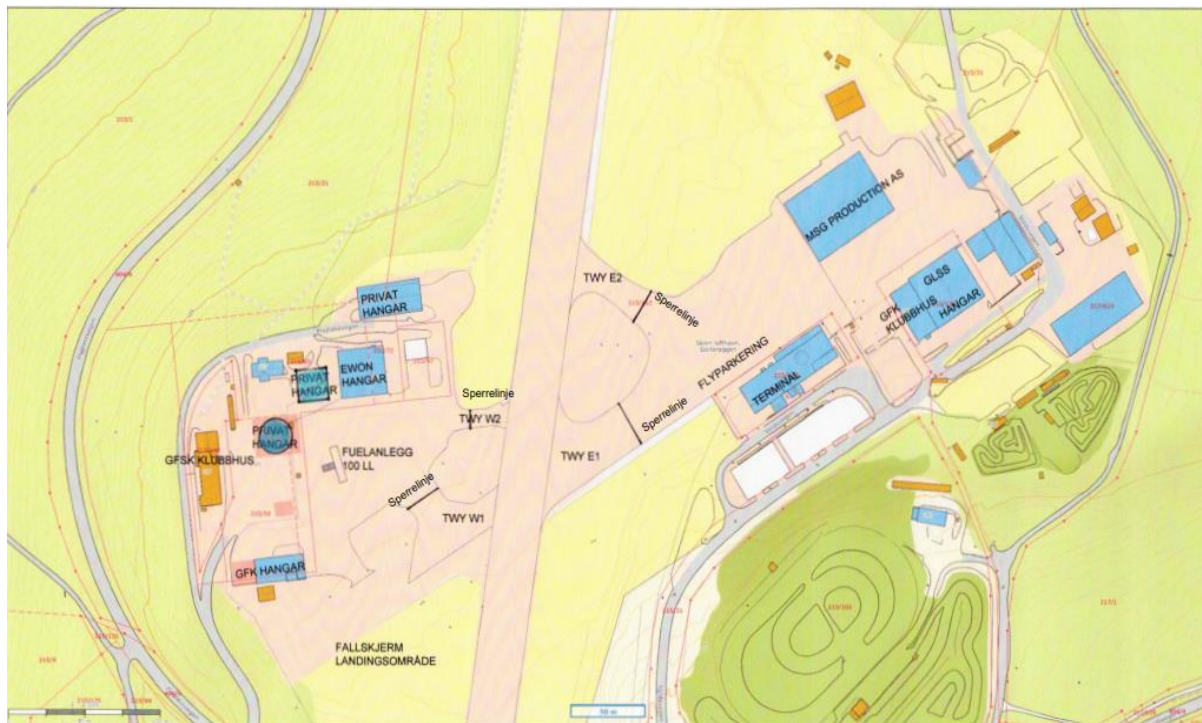
Winter check snow conditions.

Customs: O/R via TEL 22346602 or E-Mail tollops@toll.no

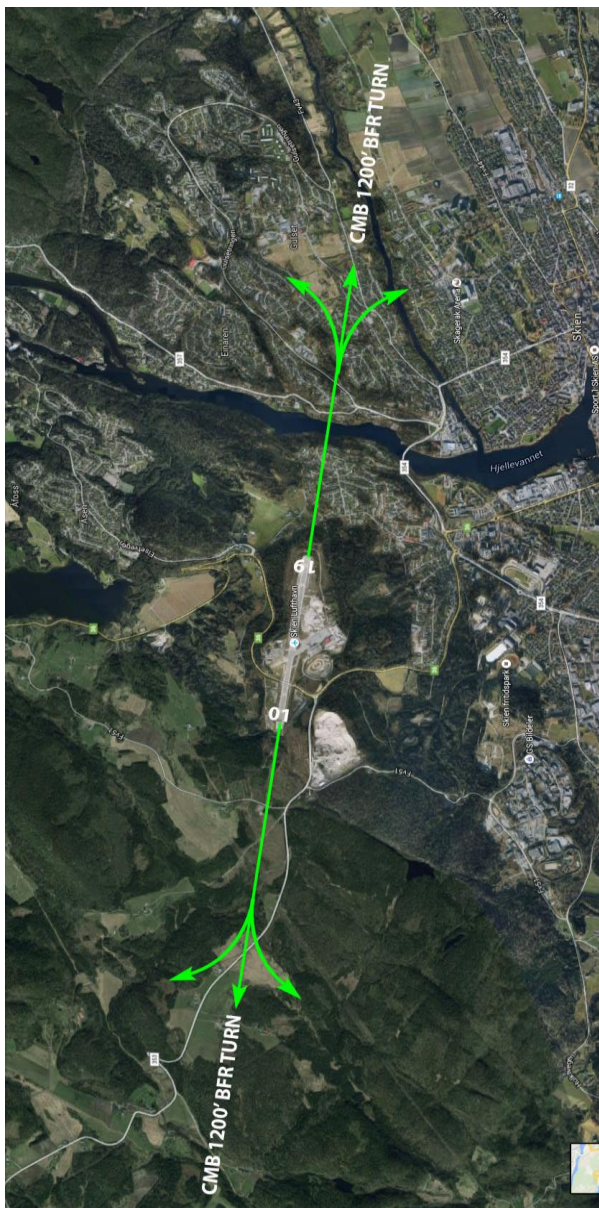
AD may be used with ACFT up to MTOW 5.7t/10 pax.

100LL, Jet A-1 + FSII (H24 AirBP Carnet)

For night ops. PCL-available: Push transmitter button 7 times within 5 seconds for full lighting (100%) , thereafter 5 times for 30% and thereafter 3 times for 3%

1.2. Avgangskart og landingsrunder

1.3. Landingsrunder

Horisontal utstrekning på 1NM for landingsrunder er kun retningsgivende. Utstrekning skal baseres på fartøysjefens eget flyverskjønn og på fallskjermaktiviteter

2. Bruk av flyplassen

2.1. Felles bestemmelser for bruk av flyplassen

2.1.1. Betingelser for bruk av Skien Flyplass, Geiteryggen

Flyplassen har gjennom konsesjonsbetingelsene utstedt av Luftfartstilsynet status som *landingsplass til privat bruk*, og det krever særlig tillatelse fra konsesjonshaver for å bruke landingsplassen.

Flyplassen skal primært brukes til allmen- og skoleflyging.

Flyplassen er en "VFR dag" flyplass og er åpen for alle luftfartøy under MTOW 5700kg og 9 pax. Flyplassen kan dog ikke benyttes før GLSS har gitt tillatelse til bruk til hver enkelt bruker.

Det vil bli lagt stor vekt på at all virksomhet skjer lovlig og i henhold til vedtatte regler og bestemmelser. Grupper eller personer som nekter å etterkomme pålegg etter sikkerhetsinspeksjoner eller som ikke respekterer regler, instruksjoner og bestemmelser som er dokumentert i denne Flyplasshåndboken, kan i ytterste konsekvens bli nektet adgang til flyplassen. Flyeiere og/eller fartøysjefer med base på Geiteryggen skal betale gjeldene brukertilskudd (se under) for å kunne benytte flyplassen.

2.1.2. Hvem kan benytte Skien Flyplass, Geiteryggen

I tillegg til betingelser for bruk som er beskrevet over, kan følgende benytte flyplassen:

- A. Alle som er registrert som bruker og har betalt *brukertilskudd* i henhold til gjeldene *Prisliste* for flyplassen. Med *brukertilskudd* menes enten årskort for luftfartøy stasjonert på flyplassen; kontingent fra klubber og private flyeiere/ fartøysjefer; startavgift for besøkende luftfartøy; parkeringsavgift eller avgift for kommersielle aktører med base på flyplassen.
- B. Ingen kan benytte flyplassen før fartøysjef har søkt om og fått godkjent PPR fra Flyplassjef. PPR må innhentes før hver flyging (www.myppr.no). Etter endt flyging plikter fartøysjef å registrere antall flybevegelser for flyturen. Det web-baserte systemet myppr.no skal normalt benyttes til dette formålet. Alternativt kan telefon/SMS benyttes.
- C. **GLSS har inntil videre bestemt at besøkende fly ikke kan fly landingsrunder fra flyplassen grunnet begrensninger i antall flybevegelser.**
- D. **Skolevirksomhet med helikopter er ikke tillatt. Typeutsjekk på helikopter tillates etter innhentet tillatelse fra Flyplassjef (bruk PPR).**

Dersom en fartøysjef ikke er i stand til å benytte det web-baserte PPR systemet kan alternativt Flyplassjef eller den han bemyndiger kontaktes per telefon før

flyging finner sted. Disse kan også kontaktes for å få opplysninger om fly-operative forhold, værforhold, snøforhold, etc. Følgende telefonnummer skal benyttes:

- **PPR telefon: +47 90 737 302**

Alternativt kan følgende personer kontaktes vedrørende fly-operative forhold, spørsmål vedrørende bruk av plassen, eller for PPR support:

Flyplassjef Sven Hermansen, tlf. 90 737 302

Assisterende Flyplassjef Ulf Arne Andersen, tlf. 917 82 275

(Plassvedlikehold)

PPR support; Vegard Slettene, tlf. 909 60 120

Daglig leder Steinar Kaalstad, tlf. 415 41 541

Politihelikopter, Ambulansehelikopter eller øvrige nødetater har tillatelse til å benytte flyplassen uten å søke om PPR (PPR skal sendes inn i etterkant).

Dersom besøkende fly/ helikopter benytter flyplassen uten først å ha søkt om tillatelse til bruk vil det bli fakturert dobbel startavgift.

OBS: Langtidsparkering av fly / helikoptre og utstyr skal kun forekomme etter avtale med flyplassjefen.

2.1.3. Bestemmelser for flyging VFR dag og natt

- All flyging krever PPR; søk på www.myppr.no.
- Skoleflyging skal foregå i regi av de GLSS-tilknyttede organisasjoner. Annen skoleflyging der flyplassen er primær- eller sekundærbase må godkjennes av flyplassjefen.
- Acroflyging over flyplassen er kun tillatt med fly som har fast base på flyplassen og etter spesiell tillatelse fra flyplassjef i hvert enkelt tilfelle (unntak fra denne bestemmelse er acroflyging i forbindelse med godkjent flystevne).
- For å begrense støyproblemene skal unødig motorbruk og brå manøvrer i forbindelse med avgang og landing unngås.
- Bruk av radio i forbindelse med flyging er påbudt; frekvens 119.200 Mhz – meld blindt "Geiteryggen traffic".
- Besøkende fly/ helikopter må parkere på anvist parkeringsplass. Parkeringsavgift betales iht GLSS sin gjeldende prisliste.

- Søndager og helligdager, kl 1100 – 1230, bør landing på R01 og avgang på R19 unngås på grunn av Solum kirke syd for flyplassen.
- Alle avgående luftfartøy skal klatre i rullebaneretning til minimum 1200 fot AMSL før sving ut.
- Medvinnslegg skal flys minimum 1500 fot AMSL
- Når det er fallskjermmer eller ubemannede luftfartøyer i luften skal holding på downwind unngås.
- Landingsrunder tillates kun for fly med tilhold på flyplassen, eventuelt betalt årskort.
- Landingsrunder med fly stasjonert på flyplassen og fallskjermhopping er tillatt mandag – lørdag kl 0800 – 2000 og søndag kl 1230 – 2000 såfremt forholdene er "VFR dag".
- Landingsrunder skal flys vekselvis maksimum fem runder "left/ right". Maksimalt antall landingsrunder er satt til 10 sammenhengende runder grunnet støybelastningen.
- Antall landingsrunder for en flyging skal ikke overstige 10 (ie 20 bevegelser). Grunnen til dette er begrensning av støyplager for flyplassens naboer, der svært mange runder tett påfølgende hverandre oppleves som mer belastende enn like mange runder fløyet til forskjellige tider samme dag.
- Så sant værforholdene tillater bør landingsrunder flys med avgang på bane 19 (også dette kravet er støy-relatert).
- Generell dispensasjon fra disse bestemmelsene gjelder for ambulanseflyging, politihelikopter, skogbrannflyging og militære flybevegelser. Slik flyging må uansett skje innenfor konsesjonsbetingelsen.

2.1.4. Oppstart og bakkebevegelser

Før oppstart skal det meldes om start av motor på 119.200MHz. Oppstart og varmkjøring av motor skal foregå på trygg avstand fra personer på bakken (i flyets lengderetning – foran som bak). Flyets hale skal vende bort fra hangaråpninger, parkeringsplass og ellers områder/gjenstander som kan påføres skade fra propell-/ jet strømmen. Etter oppstart skal det meldes på radio når det er klart for taksing. Varmkjøring av motor skal være gjennomført før flyet taxer ut til holding sperrelinje ved TWY W1/W2, E1/E2. Her skal run-up samt pre-take-off checks gjennomføres.

Opphold på rullebanen bør holdes på et minimum.

Alle bakkebevegelser skal koordineres med annen trafikk og fallskjermhopping via radio. Oppstart, varmkjøring av motor eller flybevegelser på bakken er ikke tillatt mens det er fallskjermhoppere i luften uten avklaring med hoppfeltleder (HFL).

2.1.5. Flyging mens det pågår fallskjermhopping

Når det pågår fallskjermhopping, må alle fartøysjefer være ekstra årvåkne og følge med/være aktive på radio. Følgende regler gjelder:

- Oppstart av motor, varmkjøring samt alle bakkebevegelser med motor i gang er ikke tillatt mens det er hoppere i luften, med mindre dette er avklart med hoppfeltleder (HFL). Fallskjermflyet har unntak fra denne regel.
- Avgang, landing samt flyging i "pattern" skal foregå i samråd med HFL når det er hoppere i luften.
- Ved fallskjermhopping skal avstand til rullebanen på downwind være minimum 1 nm.
- Fartøysjefer må være ekstra årvåkne ved bakkebevegelser når fallskjermhoppere er på vei ut til fallskjermfly eller på vei fra landingsområde og til fallskjermklubbens klubbhus.

2.1.6. Vinteroperasjoner

Flyging om vinteren kan være krevende og fartøysjef må utvise spesiell aktsomhet dersom det er snø eller is på banedekket. Der vi tidligere alltid kunne operere fra "svart" bane vil vi nå måtte operere fra "hvit" bane om vinteren/ ved snø.

Snørydding på flyplassen kan være en omfattende og til dels dyr operasjon – avhengig av snømengde og snø-konsistens. Grenland Luftsportssenter kan ikke alltid holde banen fri for snø, selv om en normalt forsøker å brøyte banen så raskt som mulig. Enkelte ganger vil banen forbli dekket med et snølag – særlig i de tilfellene der en ser at nytt snøfall er varslet innen kort

tid. Brøytemannskap vil i samråd med assisterende Flyplassjef / plasstjeneste til enhver tid vurdere når brøyting vil være hensiktsmessig.

Det er fartøysjefens/ instruktørens ansvar å vurdere forholdene mht. sikker flyging i de tilfellene der banen ikke er brøytet. Videre er det viktig å være klar over at rullebanens sikkerhetsområde også må være forsvarlig ryddet for hindringer så som store (harde) brøytekanter, issvuller og lignende.

Under følgende forhold bør det utvises stor aktsomhet:

- Bane som ikke er brøytet og der snødybden er over 5 cm. Dersom snøens konsistens er tørr og lett (eks. puddersnø) kan imidlertid de fleste fly operere på en sikker måte fra flyplassen selv med snødybde større enn 5 cm.
- Er snødybden større enn 10 cm. bør uansett ikke flyplassen benyttes
- Dersom sikkerhetsområdet er mindre enn 18 m. (vanlig flyging) eller 25 m. (skoleflyging), må fartøysjef/ instruktør utvise stor aktsomhet dersom allikevel flyging anses som sikker nok. Forhold som banedekkets beskaffenhet (is på banen), vindretning og styrke samt andre fly-operative forhold må tillegges vekt.

Det er fartøysjefs/ instruktørs ansvar å operere i henhold til kravene i BSL.

Dersom imidlertid Flyplassjef anser forholdene som uakseptable for sikker flyging vil han stenge flyplassen. Stenging vil bli annonsert på www.myppr.no (og PPR vil bli avslått).

2.1.7. Landingsmønster

Over 1500 fot AGL må det regnes med at hoppere vil kunne befinne seg i en sirkel med radius 2,5 NM fra rullebanen. Under 1500 fot AGL vil hoppere normalt befinne seg fra rullebanen og inntil 1 NM vestover. Under 1000 fot AGL skal hoppere aldri krysse rullebanen.

2.1.8. Natt operasjoner

Skien flyplass Geiteryggen er godkjent for operasjon VFR natt. PPR for VFR natt godkjennes i www.myppr.no

Flyplassen benytter seg av fjernbetjente banelys som opereres på følgende måte:

Lysene startes(100% intensitet) ved å «nøkle 7 ganger innenfor 5 sekunder.

Dimming av lys til ønsket intensitet kan gjøres på følgende måte etter at lysene er tent:

5 nøklinger innenfor 5 sekunder – 30%

3 nøklinger innenfor 5 sekunder – 3%

Lysene er tent i 30 minutter fra siste kommando.
All nøkling må gjøres på frekvens: 119.200 MHz

3. Brann-/ redningstjeneste; Havariplan

3.1. Introduksjon

Flyplassen har ikke en stående brann- og redningstjeneste, men benytter ressurser fra offentlige nødetater ved uhell eller ulykke. All varsling skal i første omgang gå til **Alarmsentralen 110**, som igjen vil varsle aktuelle nødetater.

Detaljert havariplan finnes i flyplasshåndbokens full versjon.

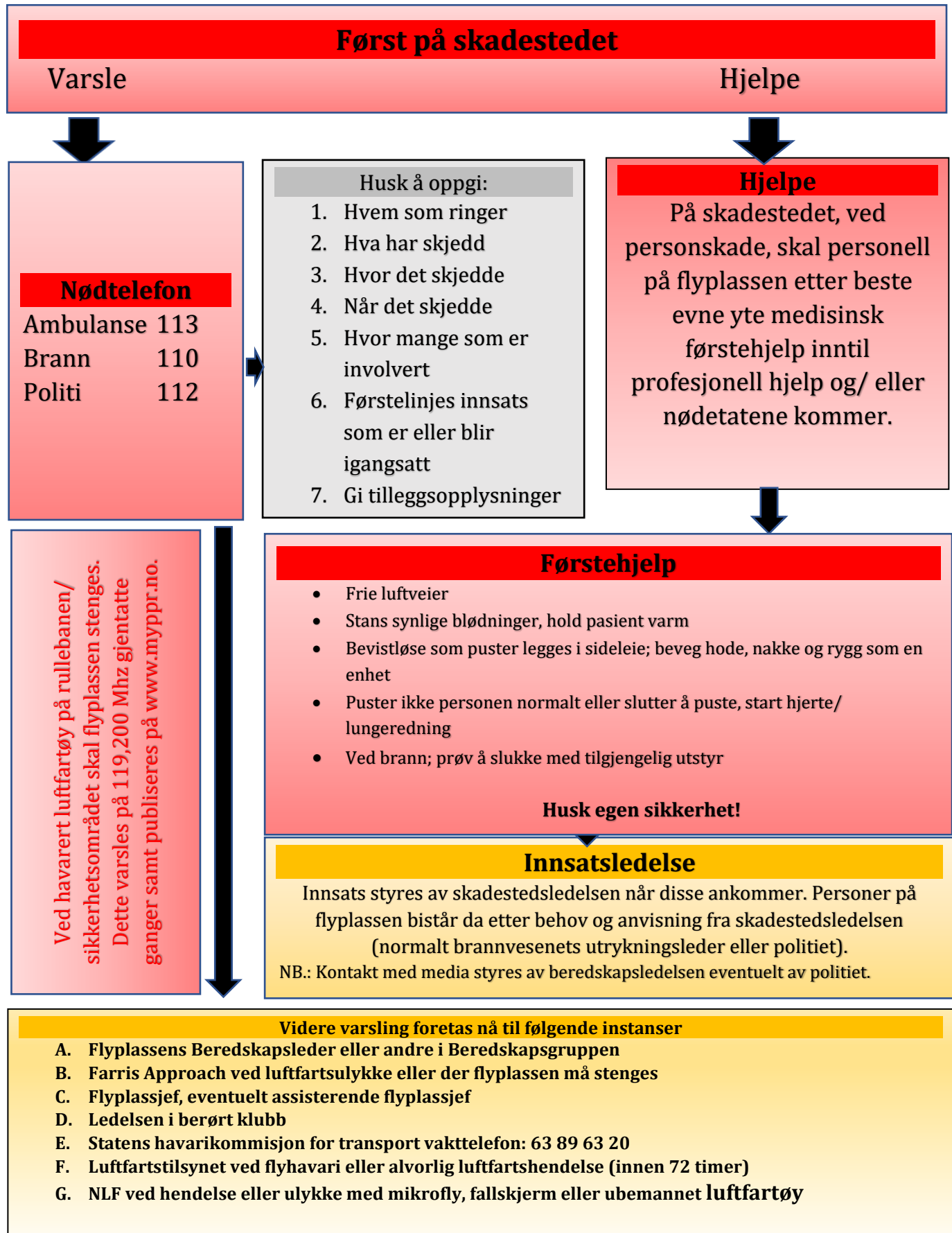
3.2. Varsling

Varsling og rapportering av luftfarts- ulykker og hendelser skal skje i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2015/1018 som gir utfyllende bestemmelser til forordning (EU) nr. 376/2104.

Fartøysjef for luftfartøy (dersom han/ hun er i stand til det) har varslings- og rapporteringsplikt.

Havariplan Skien Flyplass Geiteryggen

3.3. Rapportering av uønskede hendelser og avviksbehandling

Alle uregelmessigheter og situasjoner som kan påvirke sikkerheten ved operasjonene på flyplassen, samt alle hendelser og ulykker, skal snarest varsles og rapporteres til flyplassjefen samt til offentlige myndigheter iht. fartøysjefens ansvar.